

DEKLARACIJA O OTVORENOSTI PARLAMENATA

Rezime

Cilj

Deklaracija o otvorenosti parlamenata predstavlja poziv organizacija civilnog društva koje vrše monitoring rada parlamenata (PMO) državnim parlamentima, entitetskim i transnacionalnim zakonodavnim tijelima da se obavežu na otvorenost i omogućavanje učestvovanja građana u radu parlamenta. PMO-i su već prepoznati zbog njihove važne uloge u omogućavanju građanima pristup informacijama o radu parlamenata, jačanju kapaciteta građana u učestvovanju u parlamentarnim procesima i povećavanju odgovornosti parlamenata. Pored toga što PMO-i zagovaraju veći pristup informacijama o radu vlasti i parlamenata, oni također prepoznaju i potrebu za unapređenje dijaloga za saradnju sa svjetskim parlamentima o pitanjima parlamentarne reforme. Namjera ove Deklaracije nije samo poziv na akciju, nego je i osnov za dijalog između parlamenata i PMO-a da se unaprijedi otvorenost vlasti i parlamenata, kao i da se osigura da ova otvorenost vodi ka većoj uključenosti građana, većoj odgovornosti predstavničkih institucija, i konačno, ka jednom demokratičnijem društvu.

Istorija

O Deklaraciji, koja koristi različite dokumente odobrene od strane međunarodne parlamentarne zajednice, prvobitno se diskutovalo na konferenciji PMO lidera koju je organizovao Nacionalni Demokratski institut - Sunlight Fondacija, zajedno sa Latino-američkom legislativnom mrežom za transparentnost, u Vašingtonu D.C. Konferencija se održavala od 30. aprila do 2. Maja 2012. godine uz podršku Mreže Omidyar, Instituta za otvoreno društvo, Nacionalne zadužbine za demokratiju, Instituta svjetske banke i Ambasade Meksika u SAD-u. Nadograđena Deklaracija koja je pokazivala konsenzus među učesnicima konferencije je potom ponovo razmotrena na Konferenciji o otvorenim legislativnim podacima u Parizu, koju je organizovao *Regards Citoyens*, *Centre d'études européennes de Sciences Po* i *Médialab Sciences Po* od 6. do 7. jula 2012. Nacrt je ponuđen na uvid javnosti od 11. do 31. jula 2012. Finalna verzija deklaracije, koja je postavljena na OpeningParliament.org, je objavljena na Svjetskoj e-parlament konferenciji u Rimu na Međunarodni dan Demokratije, 15. septembra 2012. godine.

Sadržaj Deklaracije

Promovisanje kulture otvorenosti: Informacije o radu parlamenta pripadaju javnosti. One će biti dostupne građanima za korištenje ili dalje publikovanje, uz eventualna ograničenja koja su usko definisana zakonom. Da bi se omogućila kultura otvorenosti, parlament mora da donese mjere koje će osigurati inkluzivnu građansku participaciju i slobodno građansko društvo, mora omogućiti efektivni monitoring parlamenata i snažno zaštititi ova prava preko svoje nadzorne funkcije. Parlament će također omogućiti građanima pravnu zaštitu u slučajevima kada žele da iskoriste svoje pravo na pristup informacijama o radu parlamenta. Parlament ima afirmativnu dužnost da unaprijeđuje razumijevanje građana o funkcionisanju parlamenta i da razmjenjuje dobre prakse sa drugim parlamentima da se poveća otvorenost i transparentnost. Parlament će

raditi u saradnji sa PMO-ima i građanima da bi se osiguralo to da su informacije o radu parlamenta kompletne, tačne i blagovremene.

Osiguravanje transparentnosti informacija o radu parlamenta: Parlament će usvojiti politike koje osiguravaju proaktivno objavljivanje informacija o radu parlamenta i periodično vršiti pregled tih informacija kako bi se mogle iskoristiti neke nove dobre prakse. Informacije o radu parlamenta sadrže informacije o ulozi parlamenta i njegovoj funkciji, kao i informacije dobijene preko zakonodavnog procesa, što uključuje tekstove predloženih zakona i amandmana, glasanje, dnevni red i raspored aktivnosti parlamenta, izvještaje o plenarnim i odborničkim aktivnostima, arhivske informacije i sve druge informacije koje su u okviru izvještaja o radu parlamenta, kao što su npr. izvještaji o parlamentu ili izvještaji napravljeni od strane parlamenta. Parlament će osigurati informacije o upravljanju i administraciji parlamenta, osoblju u parlamentu kao i sveobuhvatne i detaljne informacije o budžetu parlamenta. Parlament će osigurati informacije o biografiji, aktivnostima i poslovima u koje su uključeni parlamentarci, uključujući i sve informacije potrebne građanima kako bi mogli da donesu sud o njihovoj kompetentnosti i poštenosti, kao i eventualnim sukobima interesa.

Olakšavanje pristupa informacijama o radu parlamenta: Parlament će omogućiti da su informacije dostupne svim građanima, na nediskriminatorskoj osnovi, preko više načina informisanja, uključujući lično neposredno posmatranje, štampane medije, radio i emitovanja uživo ili po zahtjevu na internetu. Mogućnost prisustva u parlamentu će biti omogućena svim građanima, poštujući ograničenja u vezi sa kretanjem i bezbjednošću, sa jasno definisanim i javnom dostupnim politikama koje omogućavaju pristup medijima i posmatračima. Informacije o radu parlamenta će također biti besplatne, na svim zvaničnim i službenim jezicima, zatim preko sredstava kao što su npr. izvještaji na jednostavnom jeziku, što će omogućiti da su informacije razumljive široj populaciji.

Omogućavanje elektronske razmjene informacija o radu parlamenta: Informacije o radu parlamenta će biti dostupne na internetu i u takvom obliku da građani mogu da ih analiziraju i dalje koriste preko raznih tehnoloških alata. One će biti povezane sa drugim povezanim informacijama; bit će ih lako pronaći i preuzeti sa interneta u paketu da bi se ohrabrio razvoj novih tehnologija za njihovo istraživanje. Internet stranice parlamenata omogućavaju komunikaciju sa građanima čak i u društvima sa ograničenim pristupom internetu, omogućavajući pristup informacijama preko posrednika koji mogu te informacije da dalje dijele sa građanima. Web stranice parlamenata će nastojati koristiti interaktivne alate kako bi se aktivirali građani, a također, građanima će se omogućiti da budu obavještavani i putem mobilnih servisa. Parlament će dati prednost korištenju formata koji nisu u privatnom vlasništvu, besplatnim programima i programima koji su slobodni za distribuciju. Parlament ima obavezu da osigura dostupnost informacija o njegovom radu putem novih tehnologija, garantujući zaštitu privatnosti onih koji pristupaju informacijama.

DEKLARACIJA O OTVORENOSTI PARLAMENATA

Preambula

S OBZIROM da su ključ demokratizacije društva takvi parlamenti i zakonodavne institucije koji su uključivi, odgovorni, pristupačni i spremni da daju odgovore, što proizilazi iz njihovih ustavnih obaveza da predlažu zakone, zastupaju građane i da nadgledaju implementaciju izvršenja politika i učinak rada kao i da odražavaju interese građana;

S OBZIROM da otvorenost parlamenata omogućava građanima da budu informisani o njihovom radu, pospješuje građansko učešće u zakonodavnom procesu, omogućava građanima da utiču na rad parlamentaraca kako bi njihov rad bio što odgovorniji kao i da zastupaju interese građana;

S OBZIROM da su građanska prava da učestvuju u vlasti i da imaju pristup informacijama o radu parlamenta ustanovljena u međunarodnim propisima o ljudskim pravima¹ i u međunarodnim standardima i normama za demokratske parlamente koji su usvojeni od strane međunarodne parlamentarne zajednice;² i s obzirom na to da su međunarodne institucije postavile snažan temelj za otvorenost parlamenata preko interneta;³

S OBZIROM da je početak digitalne ere iz temelja izmijenio kontekst javnog korištenja informacija o radu parlamenta i očekivanja građana u vezi sa dobrim upravljanjem vlasti, i s obzirom na to da nove tehnologije pospješuju analizu i korištenje informacija o radu parlamenta što obećava uspješno dijeljenje znanja i utvrđuju zastupničku demokratiju.

S OBZIROM da različitosti u tradicijama, iskustvu, izvorima i kontekstu mogu da utiču na pristup koji parlament koristi da poboljša otvorenost, one ne smanjuju važnost poboljšavanja otvorenosti parlamenta i transparentnost;

S OBZIROM da je otvorenost parlamenata komplementarna sa potrebom za širu otvorenost vlasti i s obzirom da mnoge vlasti sarađuju sa civilnim društvom preko inicijativa kao što je Partnerstvo o otvorenoj vlasti, sa ciljem da se unaprijedi monitoring kako bi se dobila transparentnija, efektivnija i odgovornija vlast;

¹U okviru članova 19 i 21 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i članova 19 i 25 Međunarodnog sporazuma UN o građanskim i političkim pravima.

²Ove norme i standardi uključuju i dokumente kreirane i usvojene od strane Inter-parlamentarne unije, Foruma parlamentarne asocijacije Komonvelta, *Assemblée parlementaire de la Francophonie*, i Parlamentarne konfederacije Amerika.

³Inter-parlamentarna unija i UN-ovo odjlenje za ekonomiju i društvene poslove. *Vodič za internet stranice parlamenata, mart 2009.*

S OBZIROM na sve veći broj organizacija civilnog društva koje se bave monitoringom rada parlamenata i davanjem podrške, koje žele da sarađuju i da imaju značajnu ulogu u jačanju demokratske odgovornosti parlamenata i žele da imaju pristup informacijama o radu parlamenata da bi mogle da što efektivnije izvršavaju ovu svoju ulogu i s obzirom da ima mnogo primjera snažne saradnje između parlamenata i organizacija koje se bave monitoringom rada parlamenata (PMO-a) gdje se mogu vidjeti napori u cilju veće otvorenosti prema informacijama o radu parlamenta;

PREMA TOME, predstavnici zajednice PMO-a⁴ su kreirali i obavezali se da sprovedu sljedeće principe o otvorenosti parlamenata.

Promovisanje kulture otvorenosti

1. Priznavanje informacija o radu parlamenta kao javnog vlasništva

Informacije o radu parlamenta pripadaju javnosti; građani bi trebali imati mogućnost da koriste i da objavljuju informacije o radu parlamenta, u cjelini ili dijelove tih informacija. Svi izuzeci i ograničenja ovog principa će biti određeni zakonom.

2. Unapređenje kulture otvorenosti putem zakona

Parlament ima obavezu predlaganja zakona, internih pravila o procedurama i pravila o radu, koja garantuju pravo građanima da pristupe informacijama o radu vlasti i parlamenata, time promovišući kulturu otvorene vlasti, omogućavajući transparentnost javnih finansija, sigurnost slobode govora i udruživanja i osiguravajući uključivanje civilnog društva u procese donošenja propisa.

3. Zaštita kulture otvorenosti nadgledanjem

Ispunjavajući svoju funkciju nadgledanja, parlament će garantovati da će se efikasno sprovoditi zakoni koji osiguravaju otvorenost vlasti, da vlast radi u potpunosti transparentno, kao i to da vlast radi na promovisanju kulture otvorenosti.

4. Promovisanje građanske edukacije

Parlament ima obavezu da aktivno promoviše građansku edukaciju u javnosti, posebno mladih, promovišući razumijevanje pravila i procedura u parlamentu, rada parlamenta, kao i ulogu parlamenta i njegovih članova.

⁴ Za kompletnu i ažuriranu listu PMO-a koji su dali svoj doprinos ili dali podršku ciljevima Deklaracije, molimo vas pogledajte: <http://www.openingparliament.org/organizations>.

5. Uključivanje građana i civilnog društva u rad parlamenta

Parlament ima obavezu da aktivno i bez diskriminacije radi na uključivanju građana i civilnog društva u parlamentarne procese i donošenje odluka kako bi efektivno zastupao interese građana i kako bi omogućio da pravo građana da podnose peticije svojoj vlasti ima efekta.

6. Zaštita nezavisnom civilnom društvu

Parlament ima obavezu da podržava mehanizme koje garantuju organizacijama civilnog društva slobodan rad i rad bez ikakvih ograničenja.

7. Omogućavanje efektivnog monitoringa rada parlamenta

Parlament će prepoznati prava i dužnosti civilnog društva, medija i javnosti da vrše monitoring rada parlamenta i parlamentaraca. Parlament će se uključiti u konsultacije sa javnošću i sa organizacijama civilnog društva koje vrše monitoring rada parlamenta kako bi se ohrabrio efektivan monitoring i smanjile barijere u pristupu informacijama o radu parlamenta.

8. Razmjena dobrih praksi

Parlament će aktivno učestvovati u međunarodnim i regionalnim razmjenama dobrih praksi sa drugim parlamentima i organizacijama civilnog društva da bi se povećala otvorenost i transparentnost informacija o radu parlamenta, poboljšalo korištenje informacija i komunikacionih tehnologija i da bi se ojačala privrženost demokratskim principima.

9. Osiguravanje pravnih izvora

Parlament će usvojiti zakone koji će osigurati da građani imaju efektivan pristup pravnim ili sudskim izvorima na onim nivoima gdje je pristup građanima informacijama o radu vlasti ili radu parlamenta sporan.

10. Dijeljenje kompletnih informacija

Informacije o radu parlamenta koje su dostupne javnosti će biti što kompletnije, odražavajući cijelost parlamentarnog rada, podložne isključivo uskim i jasno određenim izuzecima.

11. Davanje pravovremenih informacija

Informacije o radu parlamenta će biti blagovremeno ponuđene javnosti. Kao generalno pravilo, informacija će biti data u realnom vremenu. U slučaju da to nije moguće, informacije o radu parlamenta će biti date na uvid javnosti čim budu interno dostupne.

12. Osiguravanje tačnog informisanja

Parlament će osigurati proces čuvanja službenih podataka i garantovati da su informacije koje objavljuje u javnosti tačne.

Omogućavanje transparentnosti informacija o radu parlamenta

13. Usvajanje politika o transparentnosti rada parlamenta

Parlament će usvojiti politike koje će osigurati dijeljenje informacija o radu parlamenta, uključujući i politike koje se odnose na forme u kojima će ove informacije biti objavljene. Politike transparentnosti rada parlamenta će biti dostupne javnosti i odredit će se uslovi za njihov periodični pregled kako bi se mogla iskoristiti prednost tehnoloških inovacija i dobrih praksi. U slučaju da parlament nema neposrednog kapaciteta da objavi sveobuhvatne informacije o svom radu, on bi trebao razviti partnerstvo sa civilnim društvom da se osigura širok javni pristup informacijama o radu parlamenta.

14. Pružanje informacija o ulogama i funkcijama parlamenta

Parlament će pružiti informacije o ulozi koja je određena ustavom, strukturi, funkcijama, internim pravilima, administrativnim procedurama i poslovima, kao i informacije o parlamentarnim odborima.

15. Pružanje informacija o članovima parlamenta

Parlament će pružiti dovoljno ažuriranih informacija građanima kako bi znali kakve su kvalifikacije parlamentaraca, kojim partijama pripadaju, koji im je izborni mandat, koje funkcije obavljaju u parlamentu, kakva im je prisutnost, identitete osoblja, kao i sve druge informacije koje članovi žele da otkriju o sebi i o svojim referencama. Informacije o poslovnim kontaktima članova parlamenta i poslaničkih kancelarija će također biti dostupne javnosti.

16. Pružanje informacija o osoblju u parlamentu i administraciji

Parlament će pružiti informacije o svom administrativnom funkcionisanju i strukturi osoblja, kao i sprovođenju parlamentarnih procesa. Informacije o kontaktima parlamentarnog osoblja, koje ima obavezu da pruži informacije javnosti, bi trebale biti javno dostupne.

17. Informisanje građana o dnevnom redu parlamenta

Dokumenti koji se odnose na radni raspored parlamenta će biti dostupni javnosti, uključujući kalendar održavanja sjednica parlamenta, informacije koje se odnose na raspored glasanja, raspored vršenja poslova i raspored sjednica odbora. Osim u vanrednim situacijama kada su u pitanju hitni zakoni, parlament će blagovremeno obavijestiti javnost i civilno društvo kako bi mogli da daju svoj doprinos u vezi sa pitanjima koja će se razmatrati.

18. Uključivanje građana u kreiranje Nacrta zakona

Nacrti zakona će biti dostupni javnosti i objavljeni nakon predlaganja. Prepoznavajući potrebu građana da budu u potpunosti informisani kako bi mogli dati svoj doprinos stvarima o kojima se raspravlja, parlament će nastojati da pronađe način kako da omogući pristup javnosti pripremnoj analizi i prikupljenim informacijama kako bi se omogućilo široko razumijevanje političkih diskusija u vezi sa predloženim zakonom.

19. Objavljeni izvještaji o aktivnostima odbora/komisija

Izvještaji o aktivnostima odbora/komisija, uključujući kreirane i dobijene dokumente, iskaze svjedoka na javnim sjednicama, transkripte i izvještaje o poslovima odbora/komisija, će što prije postati javni.

20. Evidentiranje glasanja parlamentaraca

Da bi se osigurala odgovornost parlamentaraca prema svojim biračima, u vezi sa načinom glasanja, parlament će minimizirati korištenje verbalnog glasanja na sjednicama, a više koristiti pojedinačno glasanje ili elektronsko glasanje u većini slučajeva, kako bi javnost imala uvid u način glasanja pojedinih članova na sjednicama i u odborima/komisijama. Također, parlament će minimizirati korištenje glasanja po zastupanju kako se ne bi radilo u suprotnosti sa normama koje zahtijevaju transparentnost i demokratsku odgovornost.

21. Objavljivanje izvještaja o plenarnim zasjedanjima

Parlament će kreirati, čuvati i objavljivati izvještaje o plenarnim zasjedanjima, najprije u formi audio ili video snimaka, postavljenih na internet na nekoj stalnoj adresi, kao i u formi pisanog transkripta.

22. Objavljivanje izvještaja koje kreira parlament ili koji su dostavljeni parlamentu

Svi izvještaji koje kreira parlament ili za koje postoji zahtjev da se dostave parlamentu, njegovim kancelarijama ili odborima/komisijama, će biti dostupni javnosti u cjelini, osim određenih izuzetaka koji su tačno definisani zakonom.

23. Pružanje informacija o Budžetu i rashodima

Parlament ima obavezu da javnosti budu dostupne sveobuhvatne i jasne informacije o državnom budžetu i javnim rashodima, uključujući prošle, sadašnje i projektovane prihode i rashode. Također, parlament ima obavezu da objavljuje informacije koje se odnose i na budžet parlamenta, što uključuje i informacije o izvršenju parlamentarnog budžeta i informacije o ponudama i ugovorima. Ove informacije će biti dostupne javnosti u cjelini, taksativno navedene, sa korištenjem jednostavnog jezika i sa objašnjenjima koja će poboljšati razumijevanje građana.

24. Objavljivanje imovinskog stanja i obezbjeđivanje integriteta članova parlamenta

Parlament će osigurati dovoljno informacija kako bi se omogućilo građanima da što bolje formiraju mišljenje u vezi sa integritetom i časnošću pojedinih članova. Uključujući informacije o otkrivanju imovinskog stanja, njihovoj potrošnji u parlamentu i o njihovim prihodima van parlamenta, kamate, dividende, zakupnine ili neke druge prihode u naturi.

25. Objavljivanje informacija o neetičnom radu i potencijalnim sukobima interesa

Parlament će usvojiti tačno određena pravila kako bi se osiguralo objavljivanje informacija, što bi predstavljalo zaštitu od stvarnih ili mogućih sukoba interesa i od etičkih prestupa, uključujući i relevantne informacije o interakcijama parlamentaraca sa lobistima i grupama za stvaranje pritiska. Parlament će također učiniti javnim informacije o rezultatima eventualnih pravosudnih ili parlamentarnih istraga i optužnica o neetičkom ponašanju, sukobima interesa ili korupciji.

26. Omogućavanje pristupa arhivskim podacima

Informacije o radu parlamenta sa ranijih sjednica će se digitalizovati i građanima će se omogućiti besplatan i trajan pristup bez ikakvih pravnih ograničenja ili naknada. U slučaju da parlament ne može da digitalizuje i omogući javnosti uvid u te informacije, on će saradivati sa nekim organizacijama koje će te informacije dalje prenijeti građanima bez ikakvih ograničenja. Parlament će omogućiti javni pristup parlamentarnoj biblioteci kako bi se parlamentarcima i javnosti omogućio pristup arhivskim informacijama o radu parlamenta.

Olakšavanje pristupa informacijama o radu parlamenta

27. Omogućavanje pristupa informacijama preko više kanala informisanja

Parlamenti će omogućiti pristup informacijama o svom radu preko više kanala informisanja; uključujući direktno-lično posmatranje, štampane medije, radio i tv emitovanje, internet i preko mobilnih uređaja.

28. Omogućavanje fizičkog pristupa

Svim građanima će se omogućiti fizički pristup parlamentu i plenarnim sjednicama, ograničen samo u slučajevima zaštite javne bezbjednosti ili u slučajevima ograničenog prostora.

29. Garantovan pristup medijima

Parlament će omogućiti medijima i nezavisnim posmatračima pun pristup parlamentarnim procedurama; kriterijumi i postupak za dobijanje odobrenja za prisustvo medija će biti jasno definisani i javno objavljeni.

30. Obezbeđivanje prenosa uživo i snimljenih materijala na internetu

Građanima će biti dostupni prenosi i snimci parlamentarnih procedura putem radija, televizije i interneta.

31. Olakšavanje pristupa u cijeloj zemlji

Koliko je god je to moguće, pristup informacijama o radu parlamenta će biti neograničen u pogledu geografskih barijera. Iako korištenje internet stranica parlamenta olakšava pristup informacijama i to bez geografskih ograničenja, u zemljama gdje je pristup internetu i njegovo korištenje ograničeno, parlament će nastojati da pronađe druge načine da se omogući javni pristup informacijama u cijeloj zemlji.

32. Korištenje jednostavnog jezika

Parlament će osigurati da pravni i tehnički jezik ne budu barijera građanima koji zahtijevaju pristup informacijama o radu parlamenta. Kao što se u pisanju zakona zahtijeva preciznost jezika, tako parlament ima dužnost da koristi jednostavne jezičke konstrukcije ili neka druga slična sredstva kako bi informacije bile uvijek dostupne i razumljive parlamentarcima i građanima sa različitim nivoom obrazovanja i stručnosti.

33. Korištenje više zvaničnih ili radnih jezika

Tamo gdje Ustav ili pravila o radu parlamenta omogućavaju korištenje više nacionalnih ili službenih jezika, parlament će učiniti razumne napore da osigura simultani prevod sjednica i brzo prevođenje parlamentarnih izvještaja.

34. Odobravanje slobodnog pristupa

Informacije o radu parlamenta će biti dostupne građanima bez ograničenja, u svrhu daljeg korištenja i besplatne distribucije.

Omogućavanje pristupa informacijama o radu parlamenta preko sredstava elektronske komunikacije

35. Pružanje informacija preko otvorenih i struktuiranih formata

Informacije o radu parlamenta će biti skupljene i objavljene u otvorenim i struktuiranim formatima, kao što je struktuiran XML format, koji se može pročitati i obrađivati na kompjuterima, kako bi građani, civilno društvo, privatni sektor i vlasti na jednostavan način mogli koristiti i analizirati te informacije.

36. Osiguravanje tehnološke iskoristivosti

Parlament će omogućiti tehnološku iskoristivost informacija dajući jasne instrukcije za korištenje baza podataka na internetu ili alata koji omogućavaju građanima da dobiju informacije sa internet stranica parlamenata. Ako parlament obezbjeđuje korisničko sučelje, iskoristit će se najbolje prakse kako bi se unaprijedila njegova iskoristivost.

37. Zaštita privatnosti građana

Internet stranice parlamenata će imati jasne i koncizne politike privatnosti kako bi građani znali kako se koriste njihove privatne informacije. Parlament neće zahtijevati članstvo ili registraciju koja bi ograničavala javni pristup informacijama ili stranicama parlamenta ili zabranjivali praćenje ličnih informacija bez eksplicitne saglasnosti.

38. Korištenje formata bez vlasništva i otvorenog softvera

Parlament će dati prednost izdavanju informacija u digitalnom obliku u onim formatima koji su bez vlasništva te u otvorenim formatima, kao i upotrebi besplatnih i otvorenih aplikacija.

39. Omogućavanje preuzimanja informacija sa interneta u svrhu daljeg korištenja

Informacije o radu parlamenta će biti jednostavne za preuzimanje sa interneta u paketu i u poznatim formatima kako bi se omogućila jednostavna upotreba tih informacija.

40. Održavanje parlamentarnih internet stranica

Čak i u državama sa ograničenom upotrebom interneta, održavanje i redovno ažuriranje obimne internet stranice parlamenata je vitalan aspekt otvorenosti parlamenata u savremenom, međusobno povezanom svijetu. Parlament će omogućiti dostupnost informacija o radu parlamenta u elektronskom formatu i distribucija informacija preko interneta smatrat će važnim sredstvom komunikacije.

41. Korištenje jednostavnih i stabilnih mehanizama pretrage

Parlament će omogućiti građanima da što jednostavnije i brže pronađu željenu informaciju koja se tiče rada parlamenta, kreirajući baze podataka koje bi imale i jednostavne i kompleksne pretrage korištenjem odgovarajućih metapodataka. Informacije će biti dostupne na lokaciji koja se ne mijenja vremenom, na primjer, na internet stranici koja ima stalnu adresu.

42. Povezivanje informacija o radu parlamenta

Parlament će nastojati da unaprijedi mogućnost datu građanima da pronalaze odgovarajuće informacije o radu parlamenta tako što će povezivati informacije o radu parlamenta sa drugim relevantnim informacijama, na primjer, povezivajući usvojene propise sa starijim verzijama zakona, sa relevantnim izvještajima odbora/komisija, sa nalazima eksperata, sa predloženim amandmanima i sa dijelovima zvaničnih izvještaja o radu parlamenta koji sadrže izvještaje sa parlamentarnih debata o relevantnom propisu.

43. Omogućavanje korištenja servisa za obavještavanje

Gdje je moguće, parlament će pružiti građanima mogućnosti da se pretplate na usluge obavještavanja o određenim kategorijama aktivnosti parlamenta putem email-a, SMS-a ili drugih servisa.

44. Olakšavanje dvosmjerne komunikacije

Parlament će nastojati da koristi alate interaktivnih tehnologija kako bi zaštitio mogućnost građana da osiguraju korisne ulazne informacije u vezi sa zakonima i parlamentarnom aktivnošću i da olakšaju komunikaciju sa parlamentarcima ili sa parlamentarnim osobljem.